

[Zahle.]

Dertil kommer saa en Grundpris paa 3 845 000 Kr.; det er tilsammen for Grund og Bygning et Beløb af 7 395 000 Kr., deri ikke indbefattet Prinsens Palæ, en rentabel Bygning, som kunde anvendes til andre Ting, men som lægges med hertil; Prinsens Palæ har en Ejendomsskyldværdi paa 2 300 000 Kr. Saa er vi oppe paa omkring ved et Beløb paa 9 695 000 Kr. til denne Sags Gennemførelse; d. v. s. ca. de 10 Mill. Kr., som det ærede Medlem Hr. Holstein før har nævnt. Og saa er der intet som helst gjort for Folkemuseet eller Frilandsmuseet. Det er ingen Overdrivelse at sige, at det ved Samarbejde mellem den højtærede Minister og det socialdemokratiske Parti og det konservative Folkeparti er lykkedes at faa skabt en Ordning, der er endnu dyrere end den, som den højtærede Minister først foreslog. Den kaldte jeg den Gang den dyreste og sletteste Ordning; men jeg maa sige, at den er blevet slaæet af denne her; for den er virkelig endnu dyrere; og det er meget lidt, den er bedre.

Der er dog ingenting, der ikke er godt for noget; og jeg maa sige, at der er een Ting i dette Forslag, som jeg glæder mig over, det er Bestemmelsen i § 2, som begynder saaledes:

„Ministeren bemyndiges til med den i § 1. fastsatte Ordning af Nationalmuseets Bygningsforhold for Øje for Statskassens Regning ved Køb eller Ekspropriation at erhverve Ejendommene . . .“

og saa nævnes de forskellige Ejendomme. Jeg er meget tilfreds med, at Ordene „eller Ekspropriation“ staar der, og jeg maa complimentere de ærede socialdemokratiske Medlemmer i Udvalget med det ærede Medlem Hr. Wiinblad i Spidsen, fordi de saa mandigt har været om, at Ordene „eller Ekspropriation“ skulde blive staaende i denne § 2. For selve dette Lovforslag har det ikke saa meget at sige, men de ærede socialdemokratiske Medlemmer stillede sig ogsaa paa et rent principielt Standpunkt og sagde: Vi ønsker, disse Ord skal blive staaende, fordi vi ikke vil have, at det skal være saa vanskeligt at ekspropriere i noget Tilfælde; vi vil ikke, at den enkelte Ejendomsbesidder skal kunne udnytte en Situation til at udplyndre hele Samfundet. Ordene er derfor blevet staaende, og det er af megen Betydning, selv om de ikke skulde blive anvendt i denne Sammenhæng, hvilket vel dog ikke er helt umuligt, men det, at de staar der, har sin store Betydning.

Ærede Medlemmer vil huske, at den nuværende Grundlovs § 80 først indeholder

den tilsvarende Bestemmelse fra den gamle Grundlov angaaende Ekspropriation, idet der staar:

„Ejendomsretten er ukrænkelig. Ingen kan tilpligtes at afstaa sin Ejendom, uden hvor Almenvellet kræver det. Det kan kun ske ifølge Lov og mod fuldstændig Erstatning.“

Paa det Punkt er den forrige Grundlov og den nugældende Grundlov ens. Men saa blev der tilføjet et andet Stykke til § 80, som skulde vanskeliggøre det overhovedet at komme til at ekspropriere, idet der i andet Stykke af § 80 i den nugældende Grundlov staar, at hvis der vedtages en Ekspropriationslov, skal $\frac{1}{3}$ af Folketingets Medlemmer have Ret til i Løbet af 14 Dage at kræve, at denne Lov ikke bliver forelagt for Kongen til Stadfæstelse, før der har været udskrevet Valg og Loven er vedtaget en Gang til af det nyvalgte Ting. Det er en meget kraftig Bestemmelse. Den har naturligvis til Hensigt, at man principielt skal stille sig paa det Standpunkt, at man ikke kan vedtage en Ekspropriationslov, uden at man er ganske overordentlig sikker paa, at Almenvellet absolut kræver Ekspropriation i det paagældende Tilfælde.

Nu faar vi altsaa her gennemført en Lov om, at Museet skal ligge henne i Stormgadekarreen. Det er en Plan, som gennemføres nu ved tredie Behandling, uagtet den blev stemt ned ved anden Behandling i dette høje Ting, og der altsaa er meget delte Meninger om denne Plans Samfundsgavnlighed. Det kan vel overhovedet være et Spørgsmaal, om det ikke maa siges at være en stærk Udvidelse af Ekspropriationsretten, at man i det hele taget skal kunne ekspropriere for at bygge et Museum mere eet Sted end et andet; men en meget stærkere Udvidelse af Ekspropriationsretten er det, at man udvider den til et Tilfælde, hvor det er meget omstridt, hvorvidt Museet bør bygges paa det Sted.

Naar dette er vedtaget, vil man bestandig rent principielt kunne henpege paa dette og sige: Der er ingen Grund til at gøre Indvendinger mod Ekspropriationsret i det foreliggende Tilfælde, thi der er i Museumsloven nedlagt en Grundsætning, et almindeligt principielt Syn, som Lovgivningsmagten har paa dette Spørgsmaal. Jeg anser derfor denne Bestemmelse for særdeles god og glæder mig over, at den staar der. Min Indflydelse vilde ikke have kunnet række til, at den var blevet staaende, og derfor har jeg ikke blandet mig i det, men skylder de socialdemokratiske Medlemmer Tak for, at denne Bestemmelse staar der,